



דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל, ויתפרע מנהון.

הָרָא הוּא דְכָתִיב, (ש"ב ח א) וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיֵּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיְכַנִּיעֵם וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מִתְגַּ הָאֵמָה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים. מַאי וַיְהִי (דף טז ע"א) אַחֲרֵי כֵן. בְּתֵר דְּאַשְׁתְּלִימוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהוּוּ פְּגִיוֹנָא דְלַעֲיָלָא, כְּדִין וַיֵּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיְכַנִּיעֵם. דְּהָא עַד הַשְׁתָּא לֹא יָכִילוּ יִשְׂרָאֵל לְמִיתְפֵּר תּוֹקְפִיהוֹן, וְהָא אִיתְעֲרוּ חֲבֵרְיָא בְּהֵהוּא מִתְגַּ הָאֵמָה, וְאוֹקְמוּהָ.

וְהָא חֲזִי, הָאִי דְרַמְזוּ לִיה אַבְרָהָם בְּכָבָשׁוֹת הַצֹּאן, וְלֹא בְעֲזִים, וְלֹא בְמִילֵי אַחֲרִינִי, בְּגִין דְּאִינוּן מְסֻטָּרָא דְחֶסֶד, מְאִינוּן מִמֶּנּוּ דִּינְקִין מְסֻטָּרָא דְחֶסֶד, יִנְקִין לְתַתָּא אִינוּן כְּבָשִׁים, תַּחוֹת שׁוֹלְטָנְיָהוֹן. וְאַבְרָהָם אַחִיד לְחֻלְקִיָּה מִדַּת הַחֶסֶד, וְכוּלָּא בְרָזָא דְחֶכְמָתָא. וְעַל דָּא תְנִינוּן, מֵאֵן דְּשָׂרִי גּוֹ עֲאֲנָא, לֹא מְסַתְּכֵן לְעֵלְמִין. וְאִי אִיהוּ שָׂרִי גּוֹ עֲזִיָּא, וְרַעֲי לֹון, כְּמָה גְרִדִּינִי נִימוּסִין, יְתַבִּין לְקַבְּלִיהָ לְאַסְטָאָה, בְּגִין דְּאִינוּן מְסֻטָּרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא. אַבְרָם כִּד אֶתָּא יִצְחָק לְמַגְזֵר עֲמִיָּה קָיִים, גְּזֵר עֲמִיָּה בְּשִׁבְעָה, בְּשִׁכְנִיתָא דְאַתְגַּלְיָא מְגוּ הָיָא בִּירָא, דְכָתִיב וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה.

הָא חֲזִי, אַבְרָהָם קָרָא לְהָיָא בִּירָא דְמִיִּין נְבָעִין, בְּאֵר שְׁבַע. יִצְחָק קָרָא לָהּ, שְׁבַעָה. מָה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֵלָא בְּגִין דִּיִּצְחָק אַחִיד לְחֻלְקִיָּה דְרָגָא דְפַחַד, דְּאִיהוּ דִּינָא, וְעַל דָּא אוֹסִיף בְּהָא ה'. וְה' בְּכָל אֶתֶר מִדַּת הַדִּין. וְסִימְנָהּ (יחזקאל טז מג) הָא דְרַפָּה בְּרָאשׁ נִתְתִּי. הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה. דְּלֹא עֲבַד בְּחוּרְפָּן, כְּמָה דְעֲבַד אַבְוָה, וְכוּלָּא בְרָזָא דְחֶכְמָתָא, וְאוֹסִיף בְּהָא ה', לְאַחֲזָאָה דְאִיהִי חֻלְקִיָּה.

שְׁלַמְעֵלָה, שְׁהִיא נֹקְמַת אֶת נְקָמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּפְרַע מֵהֶם. וְהוּוּ שְׁכָתוּב (שמואל ב' ח) וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיֵּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיְכַנִּיעֵם, וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מִתְגַּ הָאֵמָה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים. וּמָה זֶה וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן? אַחֲרֵי שְׁנִשְׁלָמוּ יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, אַז - וַיֵּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיְכַנִּיעֵם. שְׁהָרִי עַד עֵתָה לֹא יָכִילוּ יִשְׂרָאֵל לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם, וְהָרִי הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים בְּאוֹתוֹ מִתְגַּ הָאֵמָה, וַיִּפְרְשׁוּהָ.

וְכֹא רָאָה, זֶה שְׁרַמְזוּ לוֹ אַבְרָהָם בְּכָבָשׁוֹת הַצֹּאן, וְלֹא בְעֲזִים וְלֹא בְדָבָרִים אַחֲרִים, מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְצַד הַחֶסֶד. מֵאוֹתָם הַמִּמְנִים שְׁיוֹנְקִים מְצַד הַחֶסֶד, יוֹנְקִים לְמִטָּה אוֹתָם כְּבָשִׁים, תַּחַת שְׁלִטוֹנָם. וְאַבְרָהָם אֲחִזּוּ לְחַלְקוֹ אֶת מִדַּת הַחֶסֶד, וְהַפֵּל בְּסוּד הַחֶכְמָה.

וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, מִי שְׁשֻׁרֵי בְּתוֹף הַצֹּאן, לֹא מְסַתְּכֵן לְעוֹלָמִים, וְאֵם הוּא שְׁרִי בְּתוֹף הַעֲזִים וְרוּעָה אוֹתָם, כְּמָה שׁוֹמְרֵי הַחֲקִים יוֹשְׁבִים כְּנֶגְדּוֹ לְהַסְטוֹת אוֹתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְצַד הַדִּין הַקָּשָׁה. אַבְרָם כְּשֶׁבָא יִצְחָק לְכָרוֹת עֲמוֹ בְּרִית, כִּרְתַּת עֲמוֹ בְּשִׁבְעָה, בְּשִׁכְנִיָּה שְׁתַּגְלִתָּהּ מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַבָּאָר, שְׁכָתוּב (בראשית כו) וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה.

בֹּא וְרָאָה, אַבְרָהָם קָרָא לְאוֹתָהּ בְּאֵר הַמִּים הַנוֹבְעִים, בְּאֵר שְׁבַע. יִצְחָק קָרָא לָהּ שְׁבַעָה. מָה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָא מִשּׁוּם שֶׁיִּצְחָק אֲחִזּוּ לְחַלְקוֹ אֶת דְּרֹגַת הַפַּחַד, שְׁהוּא דִּין, וְעַל כֵּן הוֹסִיף בְּהָא ה', וְה' בְּכָל מְקוֹם מִדַּת הַדִּין, וְסִימְנָהּ (יחזקאל טז טו) הָא דְרַפָּה בְּרָאשׁ נִתְתִּי. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה, שְׁלֹא עָשָׂה בְּכָבָשִׁים כְּמוֹ שְׁעָשָׂה אֲבִיו, וְהַפֵּל בְּסוּד הַחֶכְמָה, וְהוֹסִיף בְּהָא ה', לְהַרְאוֹת שְׁהִיא חֲלָקוּ.



הָא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא,
בְּרָא לִיה בְּדִינָא. כִּיּוֹן דְּחִזָּא דְלֹא מִתְקַיִים,
שְׁתַּף בֵּיה חֶסֶד. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית ב ד)
בְּהַבְרָאם, בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים, וְאוֹקְמוּהָ
בְּאַבְרָהָם אִיתְקַיִים עֲלָמָא. בְּגִינֵי כֵּן הָאִי בִּירָא,
בִּיתָא דְעֲלָמָא, עַל שְׁמִיה אִיתְקַרִי. הָדָא הוּא
דְכָתִיב, (שם כא לא) עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר בְּאֵר
שָׁבַע. אֵף עַל גַּב דְּהָאִי בִּירָא אֶתְדַבֵּק בִּיצְחָק,
דְכָתִיב וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעָה. שְׁמָהּ בְּאֵר שָׁבַע,
סִטְרָא דְאַבְרָהָם, וְלֹא בְּאֵר שְׁבַעָה, הָדָא הוּא
דְכָתִיב, (שה"ש ב ו) וַיִּמְנוּ תַּחֲבֻקָּנִי.

וְהָא חֲזִי, אַרְבַּע מְאִינוֹן שְׁבַעָה זַכָּאִי קְשׁוּט,
כַּד בָּעוּ לְאַתְקַרְבָּא בְּשִׁכְנִיתָא, בְּרִזָּא
דְשָׁבַע, כִּלְהוּ אִיעָרְעוּ בְּהָאִי בְּאֵר, דְלֹא פִסְקוּ
מִימּוּי לְעֲלָמִין.

אַבְרָהָם כְּרִי לָהּ לְהָאִי בִּירָא, בְּגִין דְּאִיהוּ
אוּלִיף לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, דִּיפְלַחוּן
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִיּוֹן דְּכְרִי לָהּ, אִפִּיק
מִיֵּין נִבְעִין דְלֹא פִסְקִין לְעֲלָמִין.

וְכִיּוֹן דְּמַת אַבְרָהָם, מַה כְּתִיב וְכָל הַבָּאֵרֹת אֲשֶׁר
חָפְרוּ עֲבָדֵי [אַבְרָהָם] אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם.
בָּאֵרֹת כְּתִיב, וְחַד הָהּ, דְכָתִיב בְּאֵר שָׁבַע,
וְקָרִינוּן בָּאֵרֹת, דְּמִשְׁמַע דְּסַגִּיאִין הָווּ. בְּגִין
דְּהָאִי בִּירָא, מִתְחֲזִי לֹון לְאַבְרָהָם בְּכָל דְּוִכְתָּא
דְּהָווּ אֲזִלִין, וְהָווּ מִתְחֲזִי לֹון כְּבִירִין סַגִּיאִין.
כִּיּוֹן דְּמִילִיוּהָא פְּלִשְׁתִּים עֲפָרָא, רִזָּא דְאַהֲדָרוּ
בְּנֵי עֲלָמָא לְעִבּוּדָה זָרָה, הָווּ עֲלָמָא
שְׁמָם, דְּלִית דִּידַע לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּיּוֹן
דְּאַתָּא יִצְחָק, מַה כְּתִיב, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר
אֶת בָּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם
אָבִיו. מַאי וַיֵּשֶׁב, אֵלָּא דְאַתִּיב עֲלָמָא
לְתִיקּוּנָהּ, וְאוּלִיף לֹון לְבְנֵי עֲלָמָא דִּידַעוּן
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית

כא וראַה, כְּשִׁפְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרָא אוֹתוֹ בְּדִין.
כִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׂאִינוּ מִתְקַיִים, שְׁתַּף
בּוֹ חֶסֶד. זָהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב)
בְּהַבְרָאם, בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים,
וּפְרָשׁוּהָ שְׂבָאֲרָהֶם הַתְקַיִים
הָעוֹלָם. מִשּׁוּם כֵּן הַבָּאֵר הָזֶה,
בִּיתוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, עַל שְׁמוֹ
נִקְרָאת. זָהוּ שְׁכָתוּב (שם כא) עַל כֵּן
קָרָא לְמָקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע. אֵף
עַל גַּב שֶׁהַבָּאֵר הָזֶה נִדְבָקָה
בִּיצְחָק, שְׁכָתוּב (שם כו) וַיִּקְרָא
אוֹתָהּ שְׁבַעָה. שְׁמָהּ בְּאֵר שָׁבַע,
צִדּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְלֹא בְּאֵר
שְׁבַעָה. זָהוּ שְׁכָתוּב (שיר ב) וַיִּמְנוּ
תַּחֲבֻקָּנִי.

וְכֹא רָאָה, אַרְבַּעָה מְאֹתָם שְׁבַעָה
צְדִיקֵי אֱמֶת, כְּשֶׁרָצוּ לְהַתְקַרֵּב
לְשִׁכְנָה בְּסוּד שֶׁל שְׁבַע, כָּלָם
פָּגְשׁוּ אֶת הַבָּאֵר הָזֶה, שְׂאִין
פּוֹסְקִים מִימֵיהָ לְעוֹלָמִים.

אַבְרָהָם כְּרָה אֶת הַבָּאֵר הָזֶה,
מִשּׁוּם שֶׁהוּא לְמַד אֶת כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם שֶׁיַּעֲבֹדוּ אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְכִיּוֹן שֶׁכָּרָה אוֹתָהּ, הוֹצִיא
מִם נוֹבְעִים שְׁלֹא פּוֹסְקִים
לְעוֹלָמִים.

וְכִיּוֹן שְׁמַת אַבְרָהָם, מַה כְּתוּב?
(בראשית כו) וְכָל הַבָּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ
עֲבָדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם. בָּאֵרֹת
כְּתוּב, וְאַחַת הֵיטָה, שְׁכָתוּב בְּאֵר
שָׁבַע, וְקָרָאוּ לָהּ בָּאֵרֹת, שֶׁמִּשְׁמַע
שְׂרָבוֹת הָיוּ? מִשּׁוּם שֶׁהַבָּאֵר הָזֶה
נִרְאָתָה לְאַבוֹת בְּכָל מָקוֹם שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים, וְהֵיטָה נִרְאִית לָהֶם
כְּבוֹרוֹת רַבִּים.

כִּיּוֹן שֶׁמִּלְאוּהָ הַפְּלִשְׁתִּים עֶפֶר,
הַסּוּד שֶׁחָזְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְעִבּוּדָה
זָרָה, הָיָה הָעוֹלָם שְׁמָם, שְׂאִין מִי
שֶׁמִּפְּרִי אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
כִּיּוֹן שֶׁבָּא יִצְחָק, מַה כְּתוּב? (שם)
וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת בָּאֵרֹת
הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם
אָבִיו. מַהוּ וַיֵּשֶׁב? אֵלָּא שֶׁהִשִּׁיב



כה יא) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.

האי בִּירָא מִמָּאן הָוָה. מִמָּאן דְּכָל חַיִּין עֵילְאִין וְתַתְּאִין וְקִיּוּמִיהוֹן תַּלְיִין בִּיה. וְחַזִּי כָּלָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דניאל ב כב) יָדַע מַה בְּחֻשׁוֹכָא וְנִהְיָרָא עֲמִיה שָׂרָא.

וְתָא חַזִּי, אֵינּוֹן עֲבָדֵי יִצְחָק בְּגִין דְּאֵינּוֹן מַסְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, כַּד חֲפְרוּ לָהּ, מַה פְּתִיב, שְׁטָנָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ, עַד דְּאֵתָא אִיהוּ וַיַּחֲפֹר בְּאֶר אַחֲרֵת, וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוּבוֹת וְדָאִי. אָבֵל עֲבָדֵי אָבִיו, בְּגִין דְּכָלְהוּ אַתְיִין מַסְטָרָא דִימִינָא, לָא הָוָה שְׁטָנָא בְּעִלְמָא, וְלָא נָפִיק דִּינָא בְּהָאֵי בִירָא, לְאַשְׁטָנָא לֹוֹן, כַּד לָא מַכְשָׁרֵי עוֹבְדֵיהוֹן.

וּמַהֲאֵי בִירָא, אִיהוּ פִתְחָא לְמִינְדַע לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים קיח יט) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבִא בָם אוֹדָה יְה. וְעַד דְּלָא סָלִיק יִצְחָק מִעֵלְמָא, בְּרִיךְ לִיה לְיַעֲקֹב, וּשְׁלַחִיה לְחֶרֶן, לְאַזְדֹּגָא. וְכַד אָזִיל לְחֶרֶן מַה פְּתִיב (בראשית כט א) וַיִּרָא וְהִנֵּה בְּאֶר בַּשָּׂדֶה, בִּינוֹן דְּחֻזָּא יַעֲקֹב יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִגֹּו הָהוּא בִירָא, דְּאֶקְרִי בְּאֶר שְׁבַע. כְּדִין אָמַר לִיה לְלָבֹן, אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֲל בִתְךָ הַקְטָנָה דִּיִּיקָא.

תָּא חַזִּי, לְקַבֵּל אֵינּוֹן שְׁבַעָה זַפְּאִין, פְּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוּרִייתָא, לְקַרְבָּא קֶרְבֵּן מוֹסַף, בְּשְׁבַע זְמָנִין בְּשַׁתָּא. בְּגִין לְאוּסָפָא לְהוּ תַפְנוּקִין וְעִדּוּנִין מִבִּי מִלְפָּא, דִּישְׁבַּעוֹן אֲבָהֶן בְּקַדְמִיתָא, וּבִתְרַן בְּנִין. וְהֵם שְׁבַעָה זְמָנִין וְלָא יִתִּיר.

בְּשַׁבְתָּא לְקַבֵּל צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, דְּאֶקְרִי כ"ל, וְאֶקְרִי שַׁבַּת, לְאוּסָפָא לִיה עִידּוּנִין

אֶת הָעוֹלָם לְתַקְנוֹ, וְלִמַּד אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם שִׁפְיָרוֹ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם כה) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.

הַבָּאָר הַזֶּה מְאִיפָה הִיא? מִמִּי שְׁכָל הַחַיִּים הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּתְּוֹנִים וְקִיּוּמָם תַּלְוִיָּים בּוֹ וְרוּאָה הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דניאל ב) יוֹדַע מַה בְּחֻשְׁכָּה וְהָאֹר עִמּוֹ שׁוֹרָה.

וְכַא רָאָה, אוֹתָם עֲבָדֵי יִצְחָק, מְשׁוּם שֶׁהֵם מַצֵּד הַדִּין הַקָּשָׁה, כְּשֶׁחֲפְרוּ אוֹתָהּ, מַה כְּתוּב? שְׁטָנָה, וְהָרִי פְּרֻשָּׁהּ, עַד שֶׁהוּא כָּא, וַיַּחֲפֹר בְּאֶר אַחֲרֵת וְגו', וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוּבוֹת וְדָאִי. אָבֵל עֲבָדֵי אָבִיו, מְשׁוּם שֶׁכָּלֵם בָּאִים מַצֵּד הַיָּמִין, לֹא הִיָּתָה שְׁטָנָה בְּעוֹלָם, וְלֹא יָצָא הַדִּין בְּבָאָר הַזֶּה לְהַשְׁטִין לָהֶם, כְּשֶׁאֵין מַעֲשֵׂיהֶם כְּשָׂרִים.

וּמַהֲבָאָר הַזֶּה הוּא הַפֶּתַח לְהַפִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבִא בָם אוֹדָה יְה. וְטָרַם שִׁיעֲלָה יִצְחָק מִן הָעוֹלָם, בְּרוּךְ אֵת יַעֲקֹב, וּשְׁלַחוּ לְחֶרֶן לְהַזְדַּג, וּכְשֶׁהֲלַף לְחֶרֶן, מַה כְּתוּב? (בראשית כט א) וַיִּרָא וְהִנֵּה בְּאֶר בַּשָּׂדֶה. בִּינוֹן שְׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַבָּאָר, שֶׁנִּקְרָאת בְּאֶר שְׁבַע, אֹז אָמַר לְלָבֹן אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֲל בִתְךָ הַקְטָנָה, דְּוָקָא.

כַּא וְרָאָה, כְּנִגַּד אוֹתָם שְׁבַעָה צְדִיקִים צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה לְהַקְרִיב קֶרְבֵּן מוֹסַף בְּשְׁבַע פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, כְּדִי לְהוֹסִיף לָהֶם תַּפְנוּקִים וְעִדּוּנִים מִבֵּית הַמִּלָּךְ, שִׁישְׁבְּעוּ אֲבוֹת בְּרָאשׁוֹנָה - וְאַחֵר כָּךְ בְּנִים. וְהֵם שְׁבַע פְּעָמִים וְלֹא יוֹתֵר.

בְּשַׁבַּת - כְּנִגַּד צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, שְׁנִקְרָא כָּל, וְנִקְרָא שַׁבַּת, לְהוֹסִיף לוֹ עִדּוּנִים מִן הַמַּחַ הַנִּסְתָּר.



ממוחא סתימא, ובריש ירחא, לקבל פנסת
ישראל, דאתקריאת סיהרא.

ובחמיסר יומא לירחא קדמא, לקביל
אברהם אבוהון, דאחיד במדת
חסד, ואקרי ראשון. ובעצרת דבחדש
השלישי, דאתייהיבת ביה אורייתא בשבעה
קולות, לקביל יעקב, דאיהו תליתאי לאברהם,
ואחיד בקל קל יעקב. ובריש שתא, לקביל
יצחק, דאתיליד ביה, ואנן מדפרינן ביה עקדת
יצחק, ואיהו יומא דדינא, לקבל מדת הדין
דאחיד בה.

ביום הכפורים, לקביל משה, דקביל קודשא
ברוך הוא ביה צלותיה, וחס על ישראל,
ואהדר ליה לוחי אורייתא. בחג הסוכות,
לקביל אהרן, דבזכותיה הו אילין שבעה
עננין, דחפן על ישראל פסופות, ובגין כך
אינון עבדין סופה. וכל אורייתא, פמה רזין
עילאין סתימין בה, וכד אלין שבעה מתוספין
בברכאן, כל עלמא בשלימו סגיאה.

פרשת ויצא

פתח ההוא יודאי ואמר, ויקח לו יעקב מקל
לבנה לח ולוז וערמון. ויקח לו לגרמיה,
ולתקונייה. מקל לבנה, דא רזא דוא"ו דשמא
קדישא, דאקרי תפארת. דאיהו אחיד בה.
ואיהו פגוונא דמקל. לבנה, בן (דף לד ע"ב) לה"א
עילאה סתימא. לח, מסטרא דמיא דאקרון
חסד. ולוז, מסטרא דאש דאיקרי גבורה.
וערמון, מסטרא דגרמיה וחולקיה. כללא דכל
גוונין. דהא יעקב חפימא הוה בערמימותא.
ויפצל בהם פצלות לבנות. בהם, בו הוה ליה
למימר, דהא מקל חד הוה. מאי בהם,
בכל אינון שבע דרגין, דרמיזין בקרא, (דה"א
כט א) דלף ה' הגדלה והגבורה. אשלים לוז

ובראש חדש - פנגד פנסת
ישראל, שנקראת לבנה.

וביום ט"ו לחדש הראשון - פנגד
אברהם אביהם, שאחיו במדת
החסד ונקרא ראשון. ובעצרת
שבחדש השלישי, שנתנה בו
תורה בשבעה קולות - פנגד
יעקב, שהוא שלישי לאבות,
ואחיו בקל קול יעקב. ובראש
השנה - פנגד יצחק שנולד בו,
ואנו מזכירים בו את עקדת יצחק,
והוא יום הדין, פנגד מדת הדין
שאחיו בה.

ביום הכפורים - פנגד משה,
שהקדוש ברוך הוא קבל בו את
תפלתו, וחס על ישראל, והחזיר
לו את לוחות התורה. בחג
הסוכות - פנגד אהרן, שבזכותו
היו הולכים שבעה עננים שפסו
על ישראל כמו סוכות, ומשום כך
הם עושים ספה. וכל התורה,
כמה סודות עליונים נסתרים בה,
וכשהשבעה הללו מתוספים
בברכות, כל העולם בשלמות
רבה.

פרשת ויצא

פתח היהודי ההוא ואמר, ויקח
לו יעקב מקל לבנה לח ולוז
וערמון. ויקח לו - לעצמו
ולתקונו. מקל לבנה - זה סוד של
וא"ו של השם הקדוש, שנקרא
תפארת, שהוא אחיו בו, והוא
כמו המקל. לבנה - בן לה"א
העליון הנסתר. לח - מצד המים
שנקראים חסד. ולוז - מצד האש
שנקראת גבורה. וערמון - מצד
של עצמו וחלקו. הכלל של כל
הגוונים. שהרי יעקב חכם היה
בערמוניות.

ויפצל בהם פצלות לבנות. בהם?
בו היה לו לומר, שהרי מקל אחד
היה! מה זה בהם? בכל אותם
שבע דרגות שרמוזות בכתוב של



בְּאִינוֹן קִילּוּפִין חוֹרִין, דְּקָלִיף בָּהּ סְטָרָא
דְּאֵשׁ, וְאַסְחָר לֹון לְסְטָרָא דְּמִים. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, מַחֲשֵׁף הַלְכֵן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת.
תָּא חֲזִי, שְׂבַע מַעֲלוֹת מַמְקְלוֹת, רְמִיזִין בְּהִנֵּי
קָרְאִי. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקֵּל, חֵד. אֲשֶׁר עַל
הַמַּקְלוֹת, תָּרִין. הָא תִּלְת. וַיַּצַּג אֶת הַמַּקְלוֹת,
תָּרִין, הָא חֲמִשָּׁה. יַחֲמוּ הַצֹּאן אֶל הַמַּקְלוֹת,
הָא שְׂבַעָה.

וְאִינוֹן רָזָא דְּשְׂבַע קוֹלוֹת, וְאִינוֹן רָזָא דְּכְתִיב,
(משלי ט א) חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׂבַעָה. וְאִינוֹן
שְׂבַע יוֹמֵי בְּרָאשִׁית, דְּנִהְרִין מֵרָאשִׁית, דְּאִיקָרִי
חֲכָמָה. וְאִינוֹן שְׂבַע סְמִכִין, דְּאָקִים קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהּ עֲלִמָּא, וְכוּלָּא בְּרָזָא דְּשִׁמָּא
קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, כִּד הָוָה הָאִי מַקֵּל בִּידּוֹ דְּיַעֲקֹב
שְׁלִימָא, קָרִי לִיה אֲוִרִיתָא מַקֵּל. וְכִד
הָוָה בִּידֵיהּ דְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, קָרִי לִיה מִטָּה.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ד כ) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת מִטָּה
הָאֱלֹהִים בִּידּוֹ. וְאַהֲרֹן נָמִי אַחִיד בִּיה. מַה בֵּין
הָאִי לְהָאִי.

אַלְּא רָזָא עֵילָאָה הוּא, כִּד הָוָה בִּידּוֹ דְּיַעֲקֹב,
קָרִי לִיה אֲוִרִיתָא מַקֵּל, מִסְטָרָא דְּקַל,
דְּהָא יַעֲקֹב קוּל אִיקָרִי, דְּכְתִיב (בראשית כז כב) הַקֵּל
קוּל יַעֲקֹב. וּבְקוּל אַחִיד, דְּהָא דְּרָגִיָּה הוּא.

וְכִד הָוָה בִּידֵיהּ דְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, דְּאִינוֹן
אַחִידִין בְּנִצְחָה וְהוֹ"ד, דְּאִינוֹן תָּרִין
סְמִכִין, אִיקָרִי מִטָּה, לִישְׁנָא דְּסְמִכָּא. דְּהָא עַל
יְדֵיהּ אֶסְתְּמִיךְ עֲלִמָּא בְּאֲוִרִיתָא, דְּנִפְיָק מִבֵּין
תָּרִין לְמוֹדֵי ה' וְאַתִּיחִיבָא עַל יְדֵיהּ. וְעַל
דְּאִינוֹן סְמִכִין לְעִלְמָא בְּאֲוִרִיתָא, דְּנִפְיָק מִבֵּין
נִצְחָה וְהוֹ"ד, דְּאַחִידִין בָּהּ. קָרָא לִיה מִטָּה.
וּמֵאֵן דְּאַחִיד בְּאֲוִרִיתָא, סְמִכָּא לִיה, וּמַחֲזִיקָא
לִיה עַל יִרְכּוּי, דְּלֹא יִסְטִי לְיִמִּינָא וּשְׂמָאלָא.

לָךְ ה' הַגְדִּלָה וְהַגְבוּרָה. הַשְׁלִים
אוֹתָם בְּאוֹתָן פְּעֻלוֹת לְבָנוֹת
שְׂפָצַל בְּהֵן הַצֵּד שֶׁל הָאֵשׁ, וְסוּבָב
אוֹתָן לְצֵד הַמִּים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
מַחֲשֵׁף הַלְכֵן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת.
בְּא וְרָאָה, שְׂבַע מַעֲלוֹת מַמְקְלוֹת
רְמִיזוֹת בְּפִסְטוֹקִים הִלְלוּ. וַיִּקַּח לוֹ
יַעֲקֹב מַקֵּל - אַחַת. אֲשֶׁר עַל
הַמַּקְלוֹת - שְׁתֵּים. הָרִי שְׁלֹשׁ. וַיַּצַּג
אֶת הַמַּקְלוֹת - שְׁתֵּים. הָרִי חֲמִשׁ.
יַחֲמוּ הַצֹּאן אֶל הַמַּקְלוֹת - הָרִי
שְׂבַע.

וְהֵם הַסּוּד שֶׁל שְׂבַעָה קוֹלוֹת, וְהֵם
סוּד הַכְּתוּב (משלי ט) חֲצָבָה
עֲמוּדֶיהָ שְׂבַעָה. וְהֵם שְׂבַעָה יְמֵי
בְּרָאשִׁית שְׁמַאִירִים מֵרָאשִׁית,
שְׁנִקְרָאת חֲכָמָה. וְהֵם שְׂבַעָה
עֲמוּדִים שְׁעֲלֵיהֶם הָקִים הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֵּל בְּסוּד
הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ.

בְּא וְרָאָה, כְּשֶׁהָיָה הַמַּקֵּל הָיָה
בִּידֵי יַעֲקֹב הַשָּׁלֵם, קָרָאָה לוֹ
הַתּוֹרָה מַקֵּל. וְכֹאֲשֶׁר הָיָה בִּידֵי
מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, קָרָאָה לוֹ מִטָּה. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (שמות ד) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת
מִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידּוֹ. וְגַם אַהֲרֹן
אַחֲזָ בּוֹ. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?

אַלְּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא. כְּשֶׁהָיָה
בִּידֵי יַעֲקֹב, קָרָאָה לוֹ הַתּוֹרָה
מַקֵּל, מִהַצֵּד שֶׁל קַל, שְׁהָרִי יַעֲקֹב
נִקְרָא קוּל, שְׂכָתוֹב (בראשית כז) הַקֵּל
קוּל יַעֲקֹב, וּבְקוּל הוּא אַחֲזָו,
שְׁהָרִי זֶה דְּרָגִיתוֹ.

וְכְשֶׁהָיָה בִּידֵי מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, שְׁהֵם
אַחֲזָוִים בְּנִצְחָה וְהוֹ"ד, שְׁהֵם שְׁנֵי
עֲמוּדִים, נִקְרָא מִטָּה, לְשׁוֹן שֶׁל
תְּמִיכָה, שְׁהָרִי עַל יְדּוֹ נִסְמָךְ
הָעוֹלָם בַּתּוֹרָה, שְׁיִוְצָאָת מִבֵּין
שְׁנֵי לְמוֹדֵי ה' וְנִתְּנָה עַל יְדָם, וְעַל
שְׁהֵם תּוֹמְכִים אֶת הָעוֹלָם בַּתּוֹרָה,
שְׁיִוְצָאָה מִבֵּין נִצְחָה וְהוֹ"ד
שְׁאַחֲזָוִים בָּהֶם, קָרָאָה לוֹ מִטָּה.
וּמִי שְׁאַחֲזָו בַּתּוֹרָה, תּוֹמְכָת אוֹתוֹ,
וּמַחֲזִיקָתוֹ עַל יִרְכּוּי שְׁלֹא יִסְטָה